

DUŠEVNÉ ZDRAVIE

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) definovala duševné zdravie ako *stav pohody, v ktorom jednotlivec môže uskutočniť svoje schopnosti, vie zdolať stresové situácie bežného života, vie produktívne pracovať a vie prispievať do života spoločnosti*. Najnovšie štatistiky poukazujú na smutný fakt, že až 15% populácie do veku 18 rokov trpí psychickými poruchami, ktoré majú negatívny dopad na ich osobnostný, sociálny a profesionálny vývin. Zdravie sa kúpiť nedá, treba si ho preto vážiť a žiť takým spôsobom života, aby sme neohrozovali samých seba. Nesprávne návyky, stres, zlý životný štýl, nedostatok pohybu a spánku, fajčenie, požívanie alkoholu, prepracovanosť, zlé medziľudské vzťahy a sociálne prostredie, to všetko na nás negatívne vplyva a je hrozbou pre kvalitu nášho života, ktorý máme len jeden. Vplyvom stresu sa znižuje aj funkcia imunitného systému, je oslabený a teda sme náchylnejší k rôznym ochoreniam.

Problematikou duševného zdravia sa zaoberá vedný odbor- *PSYCHOHYGIENA*, ktorý skúma možnosti a spôsoby boja proti duševným chorobám a celkovú prevenciu psychických porúch a zachovania si duševného zdravia. *Psychohygienu* sa preto netýka len duševne chorých ľudí, ale aj zdravých ľudí, respektíve tých, ktorí sa momentálne necítia byť „fit“. Duševne zdravý, vyrovnaný človek je odolnejší voči telesným chorobám, je optimistickejší a teší sa zo života. *Psychohygienu* nie je proces jednorázový, je to proces dlhodobý a hlavne cieľavedomý, bez ohľadu na vek, či pohlavie. „*Hygienu duše*“ poskytuje teda akési návody pre zlepšenie života a udržanie si dobrého psychického stavu. Dodáva energiu, zvyšuje sebavedomie, motiváciu, výkonnosť a celkový pocit spokojnosti človeka so sebou samým.

„Jediný spôsob, ako si zaistiť príjemný život, je zaistiť príjemný život ostatným. Jediný spôsob, ako zaistiť ostatným príjemný život, je správať sa k nim, akoby sme ich milovali. A jediný spôsob, ako sa k niekomu správať, akoby sme ho milovali, je naozaj ho milovať!“

(Jeremy Bentham, 1831)

1. Prijímaj sám seba!

Poznaj sám seba, svoje dary, prednosti i slabosti. Váž si sám seba, ale neber sa príliš vážne.

2. Hovor o tom!

O tom, čo ťa trápi, čoho sa bojíš, čo si vyčítaš, o svojich smútkoch, ale i radoostiach, o úspechoch. Zdieľaná starosť je polovičná, zdieľaná radosť dvojnásobná!

3. Buď aktívny!

Život je rieka, raz plávame s prúdom raz proti nemu. Vždy je za čím ísť a pred čím utekať. Kým sa hýbeme, žijeme a naopak.

4. Uč sa novým veciam!

Stále je čo spoznávať a učiť sa. Skúsenosť je neprenosná. To, čo zvládneme, nás blaží, čo nezvládneme, aspoň sme vyskúšali.

5. Stretávaj sa s priateľmi!

Príbuzných si nevyberáme, ale priateľov áno. Sympatia, náklonnosť, kamarátstvo, priateľstvo, láska sú zdrojom opory a radosť života.

6. Rob niečo tvorivé!

Géniov je málo, ale tvorcom je každý z nás. Tvorit môžeme v ateliéri i záhrade, v divadle i dielni. Proces je dôležitejší ako výsledok. Výtvor možno skritizovať, ale to, čo pri tvorbe zažijeme, nám nikto nezoberie.

7. Zapoj sa a pomôž!

Pohyb krídiel motýľa v jednom kúte sveta môže spôsobiť búrku na jeho opačnom konci. Zaujímaj sa o to, čo sa deje vo svete. Politika, ekológia, charita, pomoc tým, ktorí to potrebujú dávajú zmysel nášmu vlastnému životu.

8. Neváhaj požiadať o pomoc!

Ak cítiš, že tvoje bremeno je príťažké, bolesť prisilná, strata priveľká, strach neznesiteľný - nehanbi sa požiadať o pomoc. Odborníka, alebo len spriaznenú dušu, niekoho kto prežil podobné trápenie.

9. Oddychuj a uvoľni sa!

Práca šľachtí, ale môže aj zabíjať. Uč sa aktívne i pasívne oddychovať, nachádzať nové zdroje radosti a uvoľnenia. Pre niekoho veselá spoločnosť, pre iného samota, pre niekoho šport, pre iného príroda. Aj dobré jedlo a pitie, či iné slasti vyvažujú stres všedného dňa.

10. Zdolávaj prekážky!

Uč sa brať životné problémy a prekážky ako výzvy a možnosti osobného rastu. Čo nás nezabije... a je potom čo rozprávať vnúčatám.

11. Neboj sa snívať!

Snívajme v noci i cez deň. V snoch sa môžeme vznášať a dokázať úžasné veci. Nie všetky sny sa na šťastie naplnia, ale niektorým sa môžeme aspoň priblížiť.

12. Ži teraz a tu!

Príliš mnoho minulosti nám bráni vzlietnuť a príliš mnoho budúcnosti nám nedovolí pevne sa rozkročiť na zemi. Ži teraz a tu najlepšie ako vieš, lepší život nemáš!

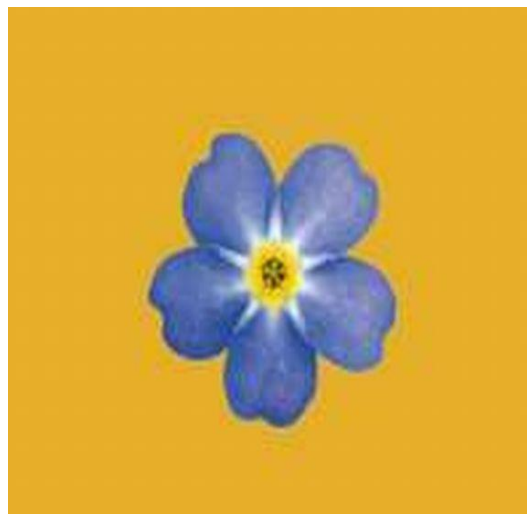

Čo prispieva k duševnému zdraviu?

- ❖ Mať niekoho rád skutočnou, nepredstieranou láskou.
- ❖ Napomáhať dobrej atmosfére v rodine- pozornosť, porozumenie, ocenenie, vzájomný rešpekt.
- ❖ Vedieť si získať a udržať aspoň niekoľkých priateľov.
- ❖ Pestovať intenzívne osobné záujmy.
- ❖ Viest' zdravý životný štýl, striedať bdenie a spánok, činnosť a odpočinok, spoločnosť a samotu.
- ❖ Dodržiavať denne primeraný pohyb.
- ❖ Zbytočne nepreceňovať úspechy ani prehry.
- ❖ Primiešať všade trochu humoru.
- ❖ Nájsť v každom dni, človeku a v udalosti niečo pekné.
- ❖ Nebrániť sa smútku, ktorý patrí k životu. Keď nás však premáha, je dobré sa zdôveriť niekomu, vyhľadať pomoc.

Za Svetový deň duševného zdravia je vyhlásený **10. Október**, kedy sa na celom Slovensku uskutočňuje kampaň spojená so zbierkou

DNI NEZÁBUDIEK, pod záštitou Ligy za duševné zdravie. Za dobrovoľný príspevok dostanete modrú nezábudku ako symbol duševného zdravia. (viac informácií na www.dusevnezdravie.sk)

„You never know how strong you are.. until.. being strong is the only choice you have!“

Ak ťa niečo trápi, si smutný a nevieš si s tým dať rady, nenechávaj si to pre seba!

Vždy je iná možnosť. **Zastav sa osobne**, prípadne **mi napíš** email ☺

Využiť môžeš aj internetovú anonymnú online poradňu **www.ipcko.upside.sk**